

BÀI GIẢNG: TÂY TIẾN – TIẾT 1
Môn: Ngữ Văn - Lớp : 12
GIÁO VIÊN: PHẠM THỊ THU PHƯƠNG

I. Giới thiệu tác giả, tác phẩm

II. Phân tích

1. Đoạn 1

2. Đoạn 2

* Những kỉ niệm đẹp về tình quân dân trong đêm liên hoan

- Ánh sáng

+ Bùng lên: rực rỡ, đột ngột

+ Hội đuốc hoa những bó đuốc rực cháy như những bông hoa lửa -> gợi nghi thức hôn lễ

- Âm thanh:

+ Khèn: nhạc cụ dân tộc tấu lên âm thanh réo rắt, tình tứ

+ Man điệu: điệu nhạc riêng của dân tộc thiểu số

- Thiếu nữ địa phương

+ Lồng lẩy trong xiêm áo biểu diễn

+ E ấp duyên dáng và tình tứ trong điệu múa xù xì

-> ánh nhìn say đắm của những người lính trẻ

+ Kìa em: reo vui ngỡ ngàng, mê đắm

+ Xây hồn thơ: chiến sĩ -> thi sĩ

* Cảnh sông nước miền Tây thơ mộng

- Thiên nhiên

+ Sương chiều bảng lảng giăng mắc -> nên thơ

+ Bến bờ trải dài tít tắp một màu lau trắng -> hoang sơ, tĩnh lặng như thời tiền sử

+ Dòng nước lũ hung hãn, dữ dội với bông hoa rừng đông đưa làm duyên

- Con người

+ Dáng người trên độc mộc

- + Gọi về đẹp duyên dáng của những sơn nữ
- + Sự can trường trên con thuyền độc mộc
- ⇒ Điệp cấu trúc hỏi “có thấy”, “có nhớ” nổi nhớ ủa về khắc khoải

3. Đoạn 3

Chân dung người lính Tây Tiến

- Ngoại hình:

+ Không mọc tóc, xanh màu lá: di chứng của sốt rét rừng -> gian khổ và hiểm nguy

- Sức mạnh nội tâm

+ Không mọc tóc: cách nói chủ động -> ngang tàng, cứng cỏi

+ Dữ oai hùng: vẻ xanh xao toát lên sự oai phong, dữ dằn của chúa tể rừng già

+ Đoàn binh: sức mạnh của tập thể

+ Mắt trừng: ánh mắt giận giữ nung nấu, sự sôi quyết tâm bảo vệ Tổ quốc

⇒ Hiện thực + Lãng mạn

- Thế giới tâm hồn mộng mơ

+ Giác mơ hàng đêm là dáng kiều thơm: vẻ đẹp thướt tha, yêu kiều, thanh lịch hội tụ cả sắc nước, hương trời

+ Động lực chiến đấu

- Lí tưởng, khát vọng

+ Rải rác: thưa thớt, vắng vẻ

+ Biên cương: nơi biên ải xa xôi, cách trở

+ Mồ viễn xứ: những nấm mồ hoang lạnh trải dọc trên đường hành quân

+ Đồi xanh: tuổi trẻ, tương lai phơi phới phía trước

+ Chặng tiếc: quyết liệt, dứt khoát như một lời thề

-> sẵn sàng dâng hiến, xả thân

- Sự hi sinh:

+ Áo bào thay chiếu: hiện thực thiếu thốn -> lãng mạn: vẻ đẹp lẫm liệt của chiến trường

+ Về đất: sự nghỉ ngơi thanh thản trong lòng đất mẹ

+ Sông Mã: chứng nhân theo suốt hành trình

+ Gầm lên: vừa dữ dội vừa hào hùng tấu lên bản nhạc của núi rừng tiến đưa

4. Đoạn 4

Lời thề gắn bó với Tây Tiến và miền Tây

Tây Tiến người đi không hẹn ước

Đường lên thăm thẳm một chia phôi

Ai lên Tây Tiến mùa xuân ấy

Hồn về Sầm Nứa chẳng về xuôi

- 2 câu đầu: Tinh thần nhất khứ bất phục phản của người lính Tây Tiến

- 2 câu cuối:

+ Mùa xuân ấy: thời điểm thành lập binh đoàn Tây Tiến

+ Hồn về Sầm Nứa: tâm hồn ở lại gắn bó với mảnh đất miền Tây

+ Khẳng định tình cảm thủy chung, vững bền

5. Tổng kết

* Giá trị nội dung:

Bài thơ khắc họa thành công hình tượng người lính Tây Tiến mang vẻ đẹp lãng mạn, đậm chất bi tráng trên nền cảnh thiên nhiên miền Tây hùng vĩ, dữ dội và mỹ lệ

* Đặc sắc nghệ thuật

- Bút pháp lãng mạn:

+ Cái tôi đầy cảm xúc

+ Yếu tố cường điệu + thủ pháp đối lập -> tô đậm cái phi thường

+ Những sáng tạo về hình ảnh, ngôn ngữ và giọng điệu